

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉ EN
 Egy hóra . . . 20 K Félévre . . . 110 K
 Negyedévre . . . 55 K Egész évre . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Főszerkesztő: SZILÁGYI IMRE dr

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Sajátságos!

Itt jártak vasárnap az Ébredő Magyarok és egész országunkat, sőt az egész világot érdeklő nagy témáról beszéltek: a zsidókérdésről. Az emberek lízezei voltak jelen a Bikában, Nagytemplom-téren, színházban. Mindenki ezzel foglalkozik most, általános beszéd tárgy ez. De vedd csak elő a Debreceni Független Újságot, nyájas olvasó, mit fogsz tapasztalni? Azt fogod tapasztalni, hogy a társadalom minden rétegének e nagy megmozdulásáról még csak tudomást sem vesz a kiváló újság, arról egyszerűen egy kukkot sem ír.

Hát ez igazán sajtátságos! Mikor hazajött Vágyonyi kirohanni a türelmetlen keresztyének ellen, — ő, aki nem jött haza, mikor kirohantott volna a „türelmes“ kommunista-zsidók ellen — hasábot írt róla az illusztris Független Újság. Hogyha Buchinger, vagy Bokányi elvtárs elvakkantotta magát, mindjárt öklömmel belé a világszenzációvá fujta azt is. A keresztyén és nemzeti irányzata Friedrichről hónapokon át hasábosan hazudozta, hogy már a levegőben lóg, már irog, már bukik. És párhuzamosan a szabadkőműves-zsidó-internacionálista Garamit lépten-nyomon előtérbelolta, és azt kürtölte, hogy miként nem lehet dus hazát Én Csillag Anna csodaszer nélkül, épügy nem virulhat e hon Garami Grün politikája nélkül. Szóval ami robbantó, romboló, nemzetellen és izraelita volt, mindazt riportozta, kommunizálta, vezércikkelt, és plakátolta, ami jézus, konzolidáló tiszta és keresztyén volt, azt agyonhallgatta, vagy összezúgortotta vagy csempülte.

Sajátságos! És sajtátságos, hogy Te ezt jámbor olvasó, te rövidlátó és birkatürelmő, nem látad, vagy azzal a jólkipróbált magyar indolenciáddal közönyösen vedded. Hát ebből most már elég legyen. A zsidó pénzzel lepénzelt és szabadkőműves nadragulyákkal ráncusított korrump oláh cenzura alól felszabadulva ez ellen tiltakoznunk kell. És tisztáznunk kell végre valamit. Tisztázni azt, hogy tulajdonképpen kinek-minek a sajtóorganuma hát a Debreceni Független Újság? a Kálvinista Róma derék, becsületes, magyarérzésű olvasói egyetemességének-é, avagy a Freund Jenőkné, a Pásti-köznek, a kaszinóból kigolyózott Nemzeti tanácsstagoknak, a hazafiatlan, bornirt és képmutató szabadkőművességnek? Tisztázzuk ezt. Mert ezen fordul meg, hogy van-é vagy nincsen ennek az újságnak ma nálunk létjogosultsága. Ha egyáltalában elképzelhető, hogy az ilyen lap explálhassa magát azért a sok bűnért, kazaarulásért, amit véghezvitt: csakis akkor szabad szóhozjutnia, ha muzsikájának hangnemeit gyökeresen megváltoztatja. És szakítva a multtal ónszántából és bűnbánó alázatosság-gal vezekel.

Mi azonban azon a véleményen vagyunk, hogy kutyából soha sem lesz szalonna.

Az oláhok visszavonultak a demarkációs vonalra

Uj semleges zóna mindkét oldalon

Budapest, március 31. (N. St. t. j.) A fővezérség helyzetjelentése: Gyula városnak és Mezőhegyesnek e hó 30 án törként megszállásával az oláh hadsereg befejezte a Tiszántul elrendelt kiűritését. A kiűrités a magyar békeszerződés-tervezetben megjelölt határvonalig eszközöltetett, ami azonban természetesen nem vág elébe annak, hogy a végleges magyar békeszerződés Magyarország részére más határokat állapítson meg. A mai határvonal demarkációs vonal jellegével bír. Az antant által kiküldött határmegállapító vegyes bizottság úgy állapította meg a demarkációs vonalat, hogy kikerültesse az, miszerint egyes községek fele oláh közigazgatás alá tartoznak. A demarkációs vonal mentén a következő községek vannak:

Szatmármegyében Marosliget, Nagycs, Cseenger, Tyukod, Vállaj, Penészlak, Zajta község hovatartozása iránt a tárgyalások folyamatban vannak.

Szabolcsmegyében Nyirpilis, Pirics, Bék, Ábránd.

Biharmegyében Bagamér, Nagyvertes, Monostorpályi, Hosszupályi, Mezötás, Magyarhomoród, Biharugra, Kesz, Boesaj, Bedó, Körszegapáti hovatartozása iránt a tárgyalások folyamatban vannak. Egyelőre román megszállás alatt maradnak:

Békésmegyében Gyulavári.
 Aradmegyében Csanák.
 Csanádmegyében Kevernes, Dombegyháza. Mezőhegyes, Csanádpalota, és Magyarcsanak. A Mezőhegyes, Nagylak, Apátfalvai határvonal egész hosszában magyar területen marad. A demarkációs vonal mindkét oldalán egy semleges zóna állapítatik meg, mely valamely hadsereghez tartozó csapatok által meg nem szállható. Csakis a csendőrség, a rendőrség, a határrendőrség és a közigazgatási hatóságok működhetnek ott. A zóna területe alá tartozó községekbe kizárólag csakis az illető területek katonai körletparancsnoksága engedélyezheti az utazást és pedig Bihar, Szabolcs és Szatmár vármegyékbe a debreceni, Békés, Arad és Csanád vármegyékbe pedig a szegedi m. kir. katonai körlet-parancsnokság.

A csehek a magyar béke tárgyalásánál

Budapest, március 31. (N. St. tel. jel.) Prágai jelentés szerint a védelmi bizottság törvényjavaslatot nyújtott be a kormányhoz, amely szerint a cseh-szlovák csapatok béke-létszáma az első 4 évben 150.000 embert tesz ki. — A kormány dr Bosutzkyt, Cseh-Szlovákia párisi követét Londonba küldte, hogy részt vegyen a magyar béke tárgyalásán. A csehek attól tartanak, hogy a magyar kiküldöttek meggyőzik a szövetségeseiket és mindent el akarnak követni, hogy a megszállott területeket megtarthassák.

Olaszország mellettünk

Róma, márc. 31. (N. St. Tud. tel. jel.) Olaszország a nagykövetek tanácsának hétfői ülésén nem járult hozzá a magyar béke kérdésében hozott határozatokhoz. Ennélfogva a magyar békeben döntés még nincsen.

Hadifoglyainkat hazaszállítják

Genf, márc. 31. (N. St. Tud. tel. jel.) A genfi vörös kereszt azt a felszámítást intézte a szibériai vörös kereszt missióhoz, hogy a Csendes Óceán vidékén internált, mintegy 10.000 magyar hadifogoly hazaszállítása iránt lépéseket tegyen. — A foglyok behajózására vonatkozó tárgyalások folyamatban vannak, kizárólag a szállítási költségek rendkívüli magasága miatt szenved a szállítás késedelmet.

Dánia forradalom előtt

Koppenhága, márc. 31. (N. St. Tud. t. j.) Dánia a forradalom küszöbén van. A király tegnap kihallgatta a volt szociáldemokrata munkügyi minisztert és sajnálkozását fejezte ki a dolgok illetlen fordulata fölött és kijelentette, hogy nem követett el államcsínyt, csupán a kormányt bocsátotta el, mert közölték vele, hogy annak nincs már többsége. A dán szociálisták ma reggel megkezdték az általános sztrájkot. A helyzet feszült.

Felhívás

Debrecen város és Hajdumegye polgárait nyomtatékosan felszólítjuk, hogy a még birtokukban levő bankjegyeket a közzétett rendelet értelmében felülbélyegzés végett haladéknélkül, de legkésőbb április 8-ig nyújtsák be. E naptól fogva csak bélyegzett pénzt szabad elfogadni és csak ilyenre szabad fizetni. Önmagátkárosítja meg az, aki pénzt felülbélyegzés végett be nem adja! Együttal figyelmeztetjük a gyűjtőhegyeket és a közönséget, hogy a magyar kir. pénzügyminiszteriumnak a debreceni állampénztárhoz intézett tegnapi távirata értelmében a román felülbélyegzéssel ellátott bankjegyek, továbbá azok, amelyek román felülbélyegzésre utaló megjegyzéssel, pl. „román királyság“ megjelöléssel vannak ellátva, végül amelyek a jelenleg megszállva levő területek hatóságainak jelzését viselik, nem kerülnek magyar felülbélyegzés alá. Ez utóbbiak tekintetében a Pénzügyi központ részéről intézkedés fog történni. Ellenben szabályszerűen felülbélyegzendők a román megszállás alól felszabadult területekről származó és kizárólag magyar hatóságok jelzésével ellátott bankjegyek. Debreceni bankjegyfelülbélyegzési bizottság.

— Felhívás. Az „Egy nap a házáért“ gyűjtést irányító bizottság felkéri mindazokat, akik a március 31-iki házankénti gyűjtés alkalmával bárminő okból adományait átadni nem tudták, legyenek szivesek a Népjóléti hivatal pénztáránál (Miklós-u. 23.) azt befizetni, ahol elismervény ellenében átveszik és a kimutatásba foglalják. Az 500 koronát kitevő vagy azon felüli adományok a hirlapok útján nyilvánosan is nyugtáztatnak.

Városi közgyűlés

Letárgyalták az egész tárgysorozatot

Debrecen város törvényhatósági bizottsága szerdán délelőtt tartotta havi rendes közgyűlését Márk Endre polgármester elnöke alatt. Két óra alatt letárgyalták az egész tárgysorozatot, még a költségvetést is.

Nevezetesebb eseménye nem volt a közgyűlésnek, hacsak külön meg nem kellene emlékeznünk arról, hogy a polgármester ur elnöki megnyitójában megint olyan kijelentéseket tett, melyek szoros összefüggésben állanak a zsidóság büneinek takargatásával.

Érthetetlen módon senki sem akadt, aki a polgármester urat provokáló zsidópolitikájáért nyilvánosan rendreutasította volna.

Szinte örvendünk annak, hogy pár nap múlva már Szomjas Gusztáv kormánybiztos főispán veszi át az elnöki széket és nem leszünk kénytelenek tovább gyönyörködni Márk urnak a zsidóság előtti folytonos hajbókolásában.

Az elnöki megnyitó

Pontosan 9 órakor nyitotta meg a város közgyűlését Márk Endre polgármester. A teremben alig volt 50 bizottsági tag. Kellemesen hallott azonban a karzat, melyet ifju leánysereg foglalt el.

Az elnöki polgármester előrebocsájtotta, hogy nagyon szívesen elhalasztotta volna a közgyűlést, hogy már az új főispán vezesse a törvényhatóság ügyeit, azonban a költségvetés letárgyalása halaszthatatlanul szükséges, mert lejárt az előzetes felhatalmazás. Ezért nem lehetett a közgyűlést elhalasztani. A főispán beiktatása az eddigi megállapodások szerint április 10 én lesz. Visszapillantást vet a múlt évi, szörnyű husvétra; szinte csoda, hogy kibirta a város. Sok szenvedés után végre ismét látunk katonákat, igazi magyar katonákat. Kívánja, hogy megértéssel és szeretettel munkálkodjon együtt a polgárság és katonaság. Végül kilér arra, hogy izzó lelkek a faji és felekezeti gyűlölség felkeltésére teltek kísérletet Debrecenben is, azonban a mi higgadt, bölcs és nyugodt néptünk idegeit úgy megacélozta a sok szenvedés, hogy nem tudták a tittelegesség mezejére vinni. Csodálkozással értesül, hogy a főváros-

ban olyan hangok is hallatszottak, miszerint Debrecen valóságos szemétdomb. Ezt alpróféták állítják. Debrecen népe szilárd, kitartó és büszke, hiszi, hogy a város vezető pozícióját megtartja. Kéri, hogy higgadtan, tullengés nélkül tárgyaljanak, mert innen indul ki a bölcs mérséklet a közönség körébe. Üdvözlö a megjelent bizottsági tagokat.

Igazolni a tulajdont!

Ezután megkezdtek a tárgysorozat tárgyalását. A polgármesteri jelentést január és február hóról tudomásul vették; Jóna János indítványára felirnak a kormányhoz, hogy az állatvizsgálatokkal kapcsolatosan rendelje el a tulajdonjog igazoltatását. (Sok a lopott jószág az oláhok orgazdánál.)

Leiratok

Tudomásul vették Simonyi-Semadam Sándor minisztereinek leiratát az új kormány tagjainak kinevezéséről. Őket a város üdvözlöi és támogatásáról biztosítja. Tudomásul vették Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispáni kinevezését tudató belügyi leiratot is. Újra felirnak a belügyminiszterhez, hogy a tisztviselői állásokra behelyettesített napidíjasok családi pótléka ugy folyósíttassék, mintha az állást már tényleg betöltették. A miniszter ugyanis az előbbi közgyűlési határozatot nem hagyja jóvá. A tiszai átvágás mentén levő kincstári terület átvételét október 1-ére tüzték ki.

Egy nap a hazáért.

Csűrös Ferenc dr. közművelődési tanácsnak lelkes szavakkal terjesztette elő a tanács javaslatát, hogy az „Egy nap a hazáért” országos gyűjtőbizottság eljaira 25,000 koronát szavazzanak meg. Egyhangulag elfogadták. Az elnök arra kéri a jelenlevőket, hogy mindenki családja és ismerősei körében buzgókodjék a gyűjtés érdekében.

Helyre állítják a laktanyákat

Elhatározta a közgyűlés, hogy az oláhok által elpusztított laktanyák helyreállítására szükséges 6 millió korona fedezése ügyében felir a kormányhoz, kéri, hogy a helyreállítási költség felét a hadügyi tárca viselje, a másik felét pedig kamatmentes államkölcsön adásával biztosítsa, továbbá emelje fel a térítési díjakat és a kiadandó munkák ügyében ad hoc bizottság döntson. Balogh István kívánja, hogy a munkák debreceni iparosok részére biztosíttassanak, mert félt, hogy idegen vállalkozók fogják elvinni a munkát. Az előadó és az elnök meg-

nyugtatták a felszólalót, hogy a munkákat debreceni iparosok fogják kapni.

Küldöttség a kormányhoz

Tudomásul vették, hogy az állami bor- és husfogyasztási adókat 3 évre évi 240.000 korona bérösszeggel váltotta meg a város. Elfogadták az 1920. évi közüti költségelbirányzatot, egyúttal felirnak a kormányhoz, hogy a közmunkavállalás díját a mai viszonyoknak megfelelően emelje föl. A kávéházi és cukrászda adó mielőbbi életbeléptetése érdekében a főispán és polgármester vezetése alatt küldöttséget menesztenek Budapestre, hogy eszközölje ki az új szabályrendeletek sürgős jóváhagyását és adjanak felvilágosítást a város nehéz anyagi helyzetéről. A küldöttség tagjaivá Poroszlay Lászlót és Kernhoffer Józsefet választották és részükre 300 K napidíjat állapították meg.

Apróbb ügyek

Ifju Jóna Jánost a jövedelem, vagyon és hadinyereségadó felszámolási bizottság rendes, ifju Kardos Lászlót pedig pótlagjává választották.

Az 500 koronánál kisebb évi bérjövédelmű magánházak lakosozobankénti vízdíját megállapító szabályrendeletet módosították. Nagy Pál a tárgynál szóvá tette a háztulajdonosok régi sérelmét, hogy jogaikba, tulajdonuk használatába visszahelyeztessenek.

Felémelték a gáz köbméterének díját 4, a villanyáram kilowatt órájának díját vendéglők, kávéházak, színházak, mozik és nagyfogyasztók részére 12, magánosok részére 8, a motoros áramét 5 koronára. Debreceni Jenő még magasabbra akarta emelni, de indítványát egyhangulag mellőzték.

Megszavazták a városi kocsisok, lovászok és béresek részére a drágasági segélyt. A város belsősegein alkalmazottak havi 300, a külsőségek 200 koronát kapnak.

Kertész Imre vajdalahosi haszonbérkövet költöt egyezséget jóváhagyták és vizagáló bizottságot küldtek ki annak megállapítására, hogy miért károsodott a város.

Nem hagyták jóvá a városi tulajdont képező Vermesoldal és Liget nevű birtoktestek árverésének eredményét. Nagy Pál megjegyezte, hogy csodálatosképp milyen alacsony árakat ígérnek a városnak, holott a város külterületén 6000, sőt 12,000 koronát is adnak a földnek holdjáért.

Elfogadták a városi kertészet fejlesztésére vonatkozó tanácsi javaslatot azzal az utasítással, hogy a főkertészi állást mielőbb töltsé be a tanács, továbbá a bányai és halápi kaszálók rendezése ügyében a tanács javaslatát, hogy a vasúti pályatesttől északra fekvő területekkel cseréltesse ki a déli oldalon levő magán-

NAGYVÁRAD

Mondják: Oradea Mare a neve...

Álmatlan éjeken látogat e szó,
A magyar név most már csak bujdosó,
Hontalanul kivert agyakban ég.
Az idegen ránk gunyosan kiált,
Minden betűje újabb sebet szánt,
Vérzőn, tüzesen táncol könnyeink előtt:
Oradea Mare!

Az ős Bihar vezérmegyéje volt,
A vén Körös benn magyarul dalolt
Egy ezredéven át.
S hol a Szent László teste nyugoszik,
A régi város akácfás terére
Békés árnyát vetette forró délbe
A sok ablaku sárga kuria.
Muskátlis kertben, rózsafák között
Magyar legény magyar nőtét fűtyölt
Ha földjét ásta;
Körülte a gyerek sereg zsi bong,
Német hívásra magyarul sikong;
Mézzillatu magyar hársfa alatt
Vidám leányság kis regénye tart
Békés jövő felé.

Magyar falvak öreg parasztja jár
— Fehér haját fésű szorítja hátra —

Az ügyvéd urhoz jó magyar tanácsra
S az asszonya csirkét, tojást ha hoz,
Magyar asszony dolgos keze fogadja
A vadszöllő-futott tornác alatta.
Deák arcképe a szoba falán,
Aranyozott kötésű biblián
Magyar nap fénye csillog;
Kálvin magyar hitét büszkén ha vallja
Arany Jánost és Petőfit szavalja
A hosszú nap nyugtán.

Magyar diák történelmet magol
A méhtől zsongó kis réten, ahol
Magyar-lengyel hős vadvirágos sirja
Múlt tettekről beszél.
És a Szent László temploma körül
Magyar piac sürgő népe pöröl,
Magyar a sváb asszony ajkán a szó
S magyarnak mondja magát a zsidó...
Magyar a muzsika és magyar a tánc —
Oh régi idők magyar heve...

Ma Oradea Mare a neve...

Azóta gazdagabb a temető.
Porló magyar szívek felett magyar a kö...

Atyám szive felett, akinek jós lelke
Annyiszor rettegve el-elemezte
És féltette Erdélyt;
De sötét éjszakák legsötétebb mélyén,

Sorsidéző látás gyászfekete éjén
Azt a gyalázatot sejteti sem merte,
Hogy idegen földben
— Magyar városában, oláhok földjében —
Nyugodjék a teste.
Ha most ott vergődik tiszta áldott lelke,
Hol a régi otthon annyira szerette,
Tűz a szenvedése, seb a sikoltása:
Hová lett, háová lett szép magyar városa...

Oradea Mare.

Tán elsülyedt már a Rulikovszki sirja
Leégett a város, Szent László temploma,
Kiszáradt a hársfa, szikes lett a mező,
Az egész vármegye egyetlen temető
A magyarok sirja!?

De mig az az egy sir odaköthet minket,
— Magyar földbe tettük le a magyar testet —
Ha egy élő sincsen, akiért kellene,
Ha egy fedél sincsen, mi a miénk lenne,
Ott az atyánk sirja!
Azt a sirt nem hagyom, nincs olyan hatalom!
Az a márványkő, mely ott fekszik felette
Tűzzé fellobogna, égő máglya lenne,
Magyar homlokunkra bélyeget égetne
Ha soká mondhatná idegen bitoló:
Oradea Mare.

RITÓOK EMMA

kaszáló birtokok. Elfogadták a közutak, közterek, városi birtokmegyék befásítására, a városi birtokok térképének elkészítésére, a birtokok osztályozására és gazdasági terveinek elkészítésére tett, hatalmas programot, valamint a városi törzsgulyának és törzsménésnek felhasználására, a nemesebb sertés és juh tenyésztéssel nevelésére tett javaslatot. Ennek alapján már a folyó gazdasági évben 3000 holdas gazdaságot létesít a város a Hortobágyon, a máti részen. Felirnak a kormányhoz a kertészeti szakiskola felállítására érdekében.

Megszavazták a kegydíjasok drágasági segélyét, a városi alkalmazottak részére 400, családtagjaik részére 200 korona ruhabezvás segélyt. Tudomásul vették, hogy az oláh parancsnokság által követelt igazolványokra a város 67,992 koronát ráfizetett, az összeget a megszállással járó károkhoz írták.

Több kisebb ügy elintézése után 1000 koronát szavaztak meg a zilahai menetült tisztviselők részére. Csapó László főpénztárnok részére Szent Királyi Tivadar indítványára évi 2400 koronát nyugdíjba is beszámítandó személyi pótlékot szavaztak meg.

Debrecen költségvetése

Ezután letárgyalták a város 1920. évi költségvetését. Elfogadták az erdészeti hivatal munkaprogramját és 800.000 koronát szavaztak meg hasznos beruházásokra. Komáromy Antal és nyugdíjas társainak kérelmére a háborús segélyük 50 százalékát rendkívüli segélyként kiutalták. Ez évi 150 000 koronát jelent. Balog István kérte, hogy a Hortobágy címen előirányzott 600 000 koronás bevételi tételt 400.000 koronára mérsékeljék, mert a gazdák óriási károkat szenvedtek az oláh megszállás alatt, a jószágállomány megfogyott és évek kellenek, míg a régi állapot visszatér. Kondor Kálmán főszámvéző méltányolja a gazdák helyzetét, de a házipénztár súlyos helyzetére is tekintettel, 500.000 koronában kéri megállapítani a tételt. A gazdák ehhez hozzájárultak. Hiába, akármennyi kárt vallottak is a gazdák, csak ők a város törzspolgárai és ők tudnak áldozatot is hozni, ha kell!

Visszaállították a vörös uralom alatt eltörölt fakompetenciát, majd elfogadták a költségvetés többi tételét is hozzászólás nélkül.

Teljesítette a közgyűlés a közhasznú földbérlet szövetkezet kérelmét és a gypmesteri telep mellett levő 32 holdas területet szőlő és gyümölcskertészet céljaira 25 évre bérbeadták. Eklí József felszólalására Kövendy Gyula és Balaskó András utmesterek kérelmét, hogy lótarlasi átalagösszegük emeltessék, elutasították.

Több felebvezés elintézése után Balog István indítványára kimondták, hogy Kun Ferenc és Hornyák József gazdáknak addig nem adhat hajtcédulát a számvédség, míg a gazdatársaságnak okozott kárt (t. i. kivonták magukat az oláh rekvirálás alul!) meg nem térítik. Elutasították Rozmann Sámuel, Sárány Ármán, Böhm Jónás, Weisz József és Fekete Mór felebvezéseit is, akik a közvégi kötelekbe való felvételt kérték, de elutasították.

Az áruló Varga Lajos

Az oláhok kivonulása előtt elinált Debrecenből Varga Lajos városi napidíjas, aki az oláhok szolgálatába szegődött és árulóvá lett. Vargát 1918 októberében Csóka Samu főjegyző, helyettes polgármester felfüggesztette állásától és megindította ellene a fegyelmi eljárást, mert kiderült róla, hogy lopott, sikkasztott. Lopott szőnyeget a polgármesteri irodából, meglopja a háboru alatt a vöröskereszt szeretetadományait. Sikkasztott is nem egyszer. Sőtét multjában van egyébként temérdek bűn: lopás, sikkasztás, sőt öngyilkosságra csábítás is. Az általa szerencsétlenül tett leányt öngyilkosságra bírta és míg a szerencsétlen, anyaság előtt álló leány megitta a mérget, ő nem vette be csak éppen megizlette, hogy — megmaradhasson. Szégyene volt a városi napidíjasok tisztességes karának. Nem vállalta már egyetlen hivatal sem. Mikor az oláhok bevonultak, hozzájuk ment és felcsapott detektívnek. Méltó társaságba került, mert ott mindenki zsarolt és lopott. Elemében volt Varga. Oly mohón lopott, hogy még az oláhok is megsokallták és letartóztatták, de megbocsájtották neki és kiengedték,

sőt végleg szolgálatukba fogadták és állítólag Lugosra kinevezték főkapitánynak. Most végre kiörlötték a nevét a napidíjasok közül és beszüntették illetményeit.

HIREK

— **Istentiszteletek.** Nagypénteki istentiszteletek sorrendje a ref. templomokban: Nagypentekben délelőtt 9 órakor prédikál dr. Dicsőfi József lelkész, délután 2 órakor prédikál Szela György lelkész. Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Papp Kálmán segédlelkész, délután 2 órakor prédikál Konrad Zoltán segédlelkész. Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor prédikál Nagy István segédlelkész. Ispóty-templomban délelőtt 9 órakor prédikál Boér Károly vallásnász, délután 2 órakor prédikál Juhász Ferenc segédlelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Almásy Márton segédlelkész, délután 2 órakor Almásy Márton segédlelkész. Délután fél 4 órakor a Kozmalmi Leányok Szövetsége összejövetelt tart a ref. egyház tanácstermében (Egyház-tér 17. sz. alatt). — Délután 4 órakor a Kossuth-utcai templomban vallásos estély lesz.

A róm. kath. templomban nagypenteken az istentisztelet délelőtt 9 órakor kezdődik, amely alatt a Krisztus király születésének történetét éneklik. Utána szentbeszéd. Délután 3 órakor Jeremiás siralmi, 4 órakor keresztút, fél 6 órakor rózsafüzér, 6 órakor szentségbevitel. Nagyszombatban a szertartások reggel 7 órakor kezdődnek, 9 órakor nagymise.

Az ág. hitv. evang. templomban nagypenteken délelőtt 10 órakor Szela Miklós ref. vallásnász prédikál. Prédikáció előtt passiót olvas és istentisztelet után urvazorát oszt Zelman Zoltán segédlelkész. Délután 4 órakor ima.

— **Közigazgatás a bihari részeken.** A belügyminiszter Biharvármegyének az ellenséges megszállás alól felszabadult részeit addig is, míg a központi közigazgatást ott a Biharvármegyei illetékes hatóság át nem veheti, ideiglenesen a saját fenhatósága alá helyezte és Hajdumegye alispánját bízta meg a közigazgatás megszervezésével. É. kenéz, Bagamér, Ujléta, Kokad, Álmósd és Nagyéta ideiglenesen a derecskei, Kismarja, Kozmafalva, Pelbárhida és Nyüred a berettyóújfalui, Menkerék és Sarkad a cséffai főszolgabíró fenhatósága alá helyezték. Miután Cséffa még oláh megszállás alatt van, a járási székhelyet ideiglenesen más községbe kell helyezni. Pákozdy Sándor alispán körútra megy a bihari községekbe, hogy megszervezze mindenütt a közigazgatást.

— **Felhívás.** A román főhadiszállás részére mult év december 3 ik napján akik a vasúti állomáshoz polgári hatósági rendelkezésre szénát, szalmát és tengerit szállítottak, saját érdekükben jelenjenek meg egyesületünk titkári hivatalában, Piac-u. 61. sz. alatt, nagypenteken délelőtt 11—12 óra között. Debreceni Gard. Egyesület.

— **Tisztek összejövetele.** A volt 39 es tényleges és tart. tiszteket ma, csütörtök este tére barátságos összejövetelre hívja a Bika kávéházba dr. Csabai István tanár, tartalékos százados.

— **Rokkant katonák panasza.** Keserves panaszként kaptunk rokkant katonáktól. Panas olják, hogy a felútvizsgálatot már 5 hónapja várják, de eddig nem volt katonakórház, nem vizsgálták felül őket és nem kapták meg „élni kevés, meghalni sok“ nyugdíjukat. Van köztük olyan is, aki már 13 hónap óta nem kapta meg nyugdíját és az éhhalál előtt áll. Felhívjuk az illetékesek figyelmét a rokkant katonák panaszára. Elég szomorú, hogy oly mostohán bántak idáig a rokkant hősökkel, hogy panaszukat a nyilvánosság elé kell tárnok.

— **Gőzmozdonyu vonatközlekedést akar létesíteni ideiglenesen a helyi vasúttársaság a vasúttól a Nagverdőig.** Mivel a villamos vasuti közlekedés ezidőszert lehetetlen, mert a világitási vállalat nem képes nappal áramot szolgáltatni, a közönségnek nagy érdeke, hogy bármilyen közlekedés is létesíttessék. Reméljük, hogy a városi tanács nem fog akadályt gördíteni a terv ellen.

— **Az oláhok szolgálja volt.** Az oláh megszállás alatt Potocsán Mihály rendőrségi detektívet az oláh terparancsnoksághoz osztották be, miután jól beszélt oláhu. Potocsánt a mieink állandóan figyelték és meggyőződtek róla, hogy az oláhokat szolgálta, sőt el is ment volna velük, azonban azzal tartották vissza, hogy „eredményes működésért“ elő fogják léptetni. Potocsán lépre ment és itt maradt, bárha nagyon készült utánuk menni,

mert az oláhok állást ígérték neki. A rendőrség, nehogy az oláhok után szökhessen, a magyar csapatok bevonulása után letartóztatta. A polgármester is felfüggesztette állásától. A bűnvádi eljárást megindítják ellene.

— **A Kalvin szövettség gyűjtőiveit átvevő nők és urak szivesséjenek a gyűjtőivel bejárni Szomjas Gusztáv kormánybiztos ur ő méltóságához, aki a gyűjtőivet aláírja és megpecsételi annak jeléül, hogy a gyűjtést engedélyezi.**

— **Mese a timárok millióiról.** Az osztrák-magyar bankjegyek felülbélyegzésének első napjaiban bizonyos körökből kiröppent a hír a timármesterek millióiról. Az ostoba mesét egyik ember a másiknak adta és ugyszólván óráról-óra nőtték a timárok milliói. Az egyes mesemondók neveket is emlegettek és szállt a hír a Magyar király kávéházról a zsbogdig, hogy Kiss Imre timár 21 milliót adott be lebélyegzésre! A másik már 23 millióra tödította, a harmadik már 28 milliót mondott. Arról is szólt később a mese, hogy a bankókat meg se tudták olvasni a timárok, hanem kilétszámra mérték le. A gonosz híresztelés mögött jól sejtjük a láncosokat, akik tolvajt kiabálnak, hogy magukról tereljük el a figyelmet. Igaz, hogy a timárok kerestek, mert dolgoztak, de a láncosok nem dolgoztak és ők akarnak olvasatlan milliókat szerezni. **Különösen a bőrláncosok.** Felhívjuk erre a rendőrség figyelmét. A timárok által 120 koronás árban eladott bőrt miért árulják 260 koronás árban? A timár ipartársulat tagjai közt egyébként mozgalom indult meg, hogy a gonosz rágalom ellen illőképpen tiltakozzanak.

— **Kölest vett a Hangya.** A debreceni „Hangya“ keresztyén fogyasztási szövetkezet 150 mmázsa kölest vett a hajduböszörményi Hangyától és annak beszállítására engedélyt kért az alispántól. A közlemezés ellátásának és a láncosok kikapcsolásának ez a helyes útja: a gazda adja el a természet a Hangyának és a Hangyák útján kapjuk tűrhető áron mi is élelmiszert, kiuzsorázott városi keresztyének.

— **Polgári fiúiskolai magántanulók figyelmébe.** Felhívjuk azon polgári fiúiskolai magántanulókat, akik a folyó tanév végén magánvizsgálatot tenni óhajtanak a debreceni polgári fiúiskolában, azok kellően felszerelt kérvényeket adják be április hó 20 ig az igazgatónál. Igazgatóság. (Piac-u. 8. sz.)

— **Magyar juhtartó gazdáinkat figyelmeztetjük,** hogy ezidei hortobágyi legeltetés tartamára Nyári Mihályt fogadtuk fel. Pásztorbér darabonként 7 korona. Hortobágyi legeltetési hely a régi (koshely.) A szokásos összeszedés április hó 5-én hétfő d. e. lesz a Nyomáson. Magyar juhtartó gazdaság.

— **Stengel Károly a debreceni m. kir. állami rendőrség fogásza fogmótermét Bathány-u. 16. sz. a. (saját ház) áthelyezte. Fogad d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig.**

— **Legrosszabb nyakkendőt is ujjá alakítják** Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Sebeshehter Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Művészet

Csürös Béla kiállítása

Csürös Béla munkássága az utóbbi években a kolorisztikus érték keresésének jegyében folyt le. Eredménye: az a csendés és nyugodt témájú — minden édeskés banalitástól mentes — 45 plauzabilis kép. Suventiozus harmonia keresésével összhangban van a technikája, mely a tiszta-szinek keresésével, ugy látszik, a dekoratív felfogás felé indul. Különösen 23. sz. csendéletén és több tájképén. Kevés, több szőr rémszegényen megoldott vásznán, különösen 12 sz. csendéletén jól érvényesül az anyagszerűség. Képei közül kiemeljük a 7., 10., 24., 26. számukat.

Szándékosan választjuk szét a portraikat, amelyek magasabb értékeket képviselnek az előbbi műtárgyaknál. Az 1. számú képe a legsikerültebb az egész kollektívóban; finom megjelenítésével, technikájával. — Egységes és karakteres az 5. sz. Mitrovics portrajta. Nem értjük, hogy miért lett hűtlen a művész az igazabb értékek kultiválásához, miért nem

foglalkozik négyebben — a mégis csak hozzá közelebb álló — figurális témákkal, mikor ez a tehetségének az ereje.

Az anyagilag is jólinduló kiállítás április 10-ig lesz nyitva. Megtekinthető a ref. főgimnázium II. emeletén levő teremében d. u. 3-6-ig és ünnepnap d. e. 10-1 óráig. S. O.

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Csütörtökön: Biboros, színd. G.

VIGSZÍNHÁZ:

Csütörtökön: Legénybucsu, operett.

* A Három a kislányt kaptuk tegnap a Csokonai színházban a hirdett Pacsirta helyett. Most az egyszer szívesen elviseltük a darab-változást, mert olyan élvezetes, jó előadást kaptunk, amelyet régideje nem. A színészek mind elemükben voltak, az Ocskay házaspár pedig roppant finom alakítása mellett nagy művészettel énekelte. Fényes torzhumort produkált a detektív szerepben Várnai. A zenekar többször meghajszolta az énekeseket és rontotta a főkeletes dallamok stílyszerűségét. Ez volt egyedüli diszsonánsza a Schubert poétikusan tragikus meséjében. (Sz.)

Színház és mozgószínház iránti jelentés:

* Legénybucsu, operett, melynek kiválóan zajos sikere volt, ma kerül színre a Vigszínházban. Főszereplők lesznek: Honthy Hanna, Ocskai, Makai, Szigeti Jenő és Várnai.

* Biboros, a Csokonai színházban ma este kerül színre. A címszerepét Bihari Ákos játssza.

* Ünnepi előadások. Nagypénteken mindkét színház szünetel. Nagyszombaton a feltámadás után a Csokonai színházban a Pacsirta operett kerül színre. Ez lesz a népszerű operett 25-ik debreceni előadása. — A Vigszínházban nem lesz előadás. Husvét vasárnap a Csokonai színházban délután a Biboros színd. este, Honthy Hanna fellépéssel a Heidebergi diákélet vigjáték. — A Vigszínházban délután a Tul a Nagykriványon operett, este: a Bánk bán történelmi dráma kerül színre. Husvét hétfőjén a Csokonai színházban d. u. a Cigánybáró operett, este a Lilibáró operett, a Vigszínházban délután a Bánk bán történelmi színd. este a F. Lurossza, népszínd. kerül színre. Az összes előadásokra jegyek a mai naptól kezdve előre vehetők.

* Francesca Bertini és Amleto Novelli főszereplésével a Piovra című 4 felvonásos drámát ma utoljára mutatja be az Apolló. — Előadások 6 és 8 kor.

* Fern Andra a főszerepben, az Asszonybecsület című 5 felvonásos drámát mutatja be az Uránia.

* A cigányszerelem, dráma 5 felvonásban. Bemutatja az Arany Bika mozi.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.
E számért főszerkesztő felelős.

APOLLO	URANIA
Csütörtök FRANCESKA BERTINI AMLETO NOVELLI a főszerepekben	Csütörtök FERN ANDRA főszereplésével
PIOVRA Dráma 4 felvonásban Előadások 6 és 8 órakor.	Asszonybecsület Píldrámá 5 felvonásban. Előadások 6 és 8 órakor.
ARANY BIKÁ MOZI	
Csütörtök	
Cigányszerelem Dráma 5 felvonásban. Előadások kezdete 6 és 8 órakor.	

HENTES ÜZLETVEZETŐ
MÉSZÁROS
Keresetük. Fizetési igények HANGYA Miké-
pércs küldendő.

Koriátlan italmérő üzletvezető
kerestetik. Fizetési igények HANGYA Miké-
pércs küldendő.

HAJDU czipőkrém

kapható kicsinyben:

Jóna és Jóna drógéria Kossuth-u. Bantai Béla cég Szent-Anna-u. Liszt
utkár Deák Pálca-u. 22. Szentesi Útcai Kossuth-u. 68. Kovács János
Csap-u. és Jókai-u. sorok. Hangya fogyaszt. szövetkezet. Burray József
cég Kiscsegled-u. Bőszörményi István cég Péterfia. Pilsnerlelet
Bust-utca 18. Kulcsár Imre cég Egyháztér 4. Váray János cég Me-
szosa-u. Jóna János cég Nyil-u. Sárközy Sándor cég Hatvan u. Nagy
Károly Péterfia-u. 28. Kovács Ferenc Csapó-u. 74. Róz Márton
cég Cegléd-u. 1. Nagyban megrendelést elfogad

MIKE FERENCZ Hajducipőkrémkészítő
iroda Varga-u. 9. sz.

AKÁCS SZŐLLŐKAROK valamint
Tölgy és akác tűzifa ölenként és aprítva ház-
hoz szállítva valamint
száraz aprított vegyes galyfa főzéshez igen
alkalmas ölenként 850.— korona árban kapható

EMERICH VILMOS
tűzifakereskedőnél. Központi iroda: Hatvan-utca 10-
Telep: Ujvárosi-ut. 5. Csapatkórház mellett.

PALLAS vegyszert laboratórium
ajánlja legmegbízhatóbb
minőségű készítményeket:

„PALLAS” szájvizet, mely teljesen pó-
tolja a cseh ipari
Odol készítményt.

„PALLAS” sóborszeszt, bőkebeli mi-
fogva egy külön mint becső használatra kiválóan al-
kalmos készítmény.

„PALLAS” cipőkrémet fekete és sárga
színekben, ele-
mentes készítmény, a bőrtápolja és tükörfényessé teszi.
Aszinktív: Schampang-Water Bay rumát,
mely a fej mosására a legjobb szer. A kopra képa-
dést megakadályozza, a fejbőrt tisztán tartja, üdíti.

Dr. Heider előírta fogporát: zacc-
kő és nagy dobozban. Hőfőzőre teszi a fogat és kel-
lemes csillag ad

Közkezdve magyar bajuszpedrójót, fehér
és barna színekben.

Hivatali minőségért garanciát vállal a

„Pallas” vegyszert, gyógyszerészeti és
kozmetikai laboratórium
DEBRECEN, Zapo-
lya-utca 8. szám.

**DR. RÁCZ-FÉLE
SCABIOL**

kipróbált szer a lovak rühössége ellen
EGY LÓRA VALÓ ADAG ÁRÁ: 100 K.

Használati utasítás minden dobozon
mellékelve. Főraktár:

**DR REX FERENC KÖZPONTI
DROGERIÁJA**
-: DEBRECEN, VÁROSHÁZA ÉPÜLET. :-

Szechenyi-utca 16. szám alól

**Kosmetikai intézetemet Hölgyfod-
rászattal és MANICÜR szalonnal**

kibővitve Simonffy-utca 7 szám alá (Zander)
helyeztem át. Arcbőr kezelés villamos uton. A leg-
súlyosabb arcbőrhibákat és szőröket villamos uton
utánnom nélkül eltávolított. Leggondosabb hajápolás,
fésülés, ondulás és kézapolás férfiaknak is.

Ákác és tölgyfát minden mennyiség-
ben házhoz szállítok
ölenként és aprítva métermázsánként

Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő
Miklós-u. végén, Szoboszlai-ut. és Piac-u. 58.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hétköznapokon tíz szóig 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szóig 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplára számítatik.

Hamisfogakat 3-4 szobás
töröttet is veszek. — Jó-
zsef kir. herceg-u. 10 sz. butorzatlan lakást keres
azonnalra vagy május el-
sejére Oesterreicher szá-
zados Péterfia-u. 34.

Berendezéssel
fűszer és élelmiszer üzle-
temhez azonnal társat ke-
resek. Cim a kiadóhíva-
talban.

Szerszámok
bádigos, szerelő, kuttu-
róknak, fekete gázcsövek.
Bartha, Homok-ut 43.

Debreczeni iparosok.

FORGÁCS I.
Műrész, Badagos-utca.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz.
Üvegcséi és kőkaratozási
vállalata tükrök és ablakok
nagy választékban.

Riss Ferencz
Jól szabó Piac-u.
58 szám. Ideas
munkát jutányos
áron készít.

Koros Sándor
Jól szabó Balesdében Piac-u. 60.
Saját készítmény elegáns férfi
öltönyök kaphatók

Vecsey Antal
vizsgázott fogtechnikus
Szent Anna-utca 6. szám.
FOGHUZÁS FOGTÖMÉS

**Bélyegzőgyár és véső-
intézet**
PAULÓ I.
Baththyányi-u. 22.

Tavaszi öltönyöket Katonai egyenruhák
mórtók után, vagy
ferditások a legolcsóbb-
ban és esztétikán készítenek
Jól szabó üzletében Kossuth-utca 58. szám. 22

Most érkezett áruk!

Citrom Raffia
Datolya Gyufa
Aixi olaj Borax
Reil Cipőkrém
Répamagvak Mandula
Papirsineg Mazsola
Kénpor Orosz hal
Szaláncali Luczerna mag
Gyertya Keikaposzta mag
Fogvájó Kénlap
Vérnarancs Harry cream
Mogyoró Fenyő mag
Füge Kreolin
Palugyai bor Karalábé mag

Vaspor legolcsóbb beszerzési forrása
Kontsek Gézánál,
Kossuth-utca.

Magolcsay Nagy Mihály
kalaposmester Péterfia-utca 8. sz.
A ref főgimnáziummal szemben.

Elfogad mindennemű férfi és fiu kalap-
javításokat. Ugyanott egy 200 cm.
magas, 90 cm. széles ablak eladó.

SZEG mindenféle méretben kapható
ifju Losonczi János
cégéni. József kir. herceg-utca 16. szám.